

iskre
leto v
št. 4,5

Božič. Novo leto. Prvo polletje. Ob vsem tem, posebno pa ob slednjem, kajti prav to nam je najbližje, smo eni ali drugi imeli različne nianse barv na svojih obrazih, kajti tudi polletni uspehi so bili dokaj različno obarvani. Vse to je sedaj že za nami in spet smo se znašli v vrtincu vsakdanjih dni, ko iz vseh strani počasi butajo v nas naravni, često pa tudi umežni vetrovi našega okolja.

Opazili ste, in to povsem upravičeno, da smo tokrat z izdajo našega lista, ki naj bi po načrtih uredništva izhajal mesečno, le zamudili za cel mesec dni. Gotovo pa, kar vam mora biti prav tako razumljivo, ni lahko v najbolj "vročih"-predkonferenčnih dneh sedeti za pisalnim strojem, po drugi strani pa misliti na šolske naloge, ki so za vsakega izmed nas enako trd oreh kot za tiste, ki pričakujete izid *Isker*.

Ko tako danes držite v rokah dvojno številko našega glasila, vam tudi ni težko razbrati raznovrstnih člankov, ki smo jih razvrstili na naslednjih straneh. Še vedno je čutiti rahle spomine na minule božične in novoletne praznike. Če bo morda komu poročilo o jesenskem nogometnem prvenstvu v našem semenišču vzbujalo le misel na dogodke, ki so že daleč za nami, naj si odgovor za nastanek tega komentarja poišče v samem sestavku. Problem eksistencializma je kot drugje po svetu čutiti tudi v mnogih naših prispevkih. Tisti pa, ki se morda pri vsem tem čutijo bolj srečne in zadovoljne v svojem življenju, so v isti meri vabljeni, da svoje misli podajo tem, ki ne vedo, čemu se trudijo v svojih "Saharah".

Vse, kar bi vas eventualno še moglo zanimati, pa v uvodnih besedah ni bilo omenjeno, si lahko sami nadrobneje ogledate in tudi, če je potrebno, kritizirate. Veseli bomo vaših mnenj in predlogov, upamo pa tudi, da studenec literarnega zaklada v vas ne bo usahnil.

Urednik

B O Ž I Č N A N O Č

V božični noči

zvezde

mileje

sijò

v božično noč.

V božični noči

luna

topleje

sveti

v božično noč.

V božični noči

mir kriči,

kriči tišina:

jutrišnja noč,

prav vsaka noč,

naj bo božična noč!

NOVOLETNO SREČANJE

V zvoniku se je škripaje oglasila ura. Dvanajst zamolklih udarcev je presekalo grobo tišino. Mesto se je zibalalo v prekrasni mesečni noči.

Prvi večer v novem letu. Nisem mogel spati, čeprav se je kazalec na uri pomikal že čez polnoč. Nekaj mi je tiščalo v glavi. Vstal sem iz postelje, se naslonil na okno in zrl na ulico, ne da bi kaj mislil - zrl sem.

Naenkrat zaslišim korake. Težki okovani čevlji so enakomerno vdarjali ob tlak. Po stranski ulici je prišel starac - starec tridesetih let - zavil na desno in nadaljeval svojo pot. Bil je nizke postave, noge so se mu močno zapletale in mahal je s klobukom kakor z zastavo. Oblečen je bil v črn plašč, ves blaten, z velikimi luknjami na k^{ki}molcih.

Nekajkrat se je ustavil, brcnil mimogrede prometni znak s čevlji, ki so tudi jemali slovo.

Stisnilo me je pri srcu, ko sem se vprašal: "Kam? Kam gre?"

Počasi, z velikimi koraki se je oddaljeval in kmalu ga nisem več videl.

Ura v zvoniku je zopet škripaje udarila. Samo en udarec v slovo. Ko sem se zjutraj zbudil, sem kakor da bi vedel, kaj se je zgodilo - odprl radijski sprejemnik. Po poročilih je ženski glas dejal: "Opozorilo! Sinoči okrog ene je brzovlak Reka-Zagreb povozil neznanega moža, starega okrog trideset let..."

Sunkoma sem izklopil sprejemnik.

Še danes slišim ta glas, čeprav je od tedaj minilo že nekaj let.

Dan

S R E Č A N J E

Vstopil sem na avtobus. Malomarno sem sedel na sedež in plačal vozovnico. Sedaj šele sem pričel ogledovati obraze sopotnikov. Na naslednji postaji vstopi mlado dekle. Nosi mini krilo, oči in lase ima poudarjene s pudrom. Zdi se mi zelo znana. "Ne, ni mogoče", si pravim, "to ni ona." Toda bila je ona, moja sošolka, ki je sedela z menoj v isti klopi v osnovni šoli. Ko gre mimo mene, jo ogovorim: "Živio, Slavica, kako se imaš?" Zdelo se mi je, da je bila zmedena. Ni vedela, niti kam bi se obrnila, in ko me je končno zagledala, sem videl v njenih očeh trpko vprašanje: "Ali si me še prepoznal?" Zdelo se mi je, da ji je neprijetno srečati mene ali kogarkoli.

Zagledala me je in prisedla. Ko sva se nekaj časa pogovarjala o čisto vsakdanjih stvareh, je naposled spregovorila o svojih težavah: "Veš, da doma nisem imela in občutila ljubezni iz strani staršev. Oče je pijanec in ko je bil pijan, se je pričel prepir z mamo, kdo bolj skrbi zame, toda nikdar mi nista pokazala ali vsaj nakazala lepe poti v življenje ali morda do resnice. Pričela sem padati, padati... Denarja imam, kolikor hočem, in morda me je ravno to zapeljalo. Oče in mati namreč dobro zaslužita."

"Toda, Slavica, kaj delaš, saj si bila v šoli vedno dobra učenka?" sem jo prekinil.

"V tovarni delam pri stroju in zdi se mi, da bom tudi sama postala del njega, ki nič ne misli. Veš, včasih premišljujem, čemu sploh živim. Prijateljev nimam, starši se prepirajo in ne najdejo časa zame. Le kaj naj počnem na tem svetu? Oh, zakaj ti vse to pripovedujem, gotovo se ti zdi smešno," je dejala in si na moje začudenje prižgala cigareto.

"Kadiš?" sem jo vprašal, ker sem hotel premagati nastali ubijajoči molk. Ni mi odgovorila, le nemo je zrla skozi motno okno.

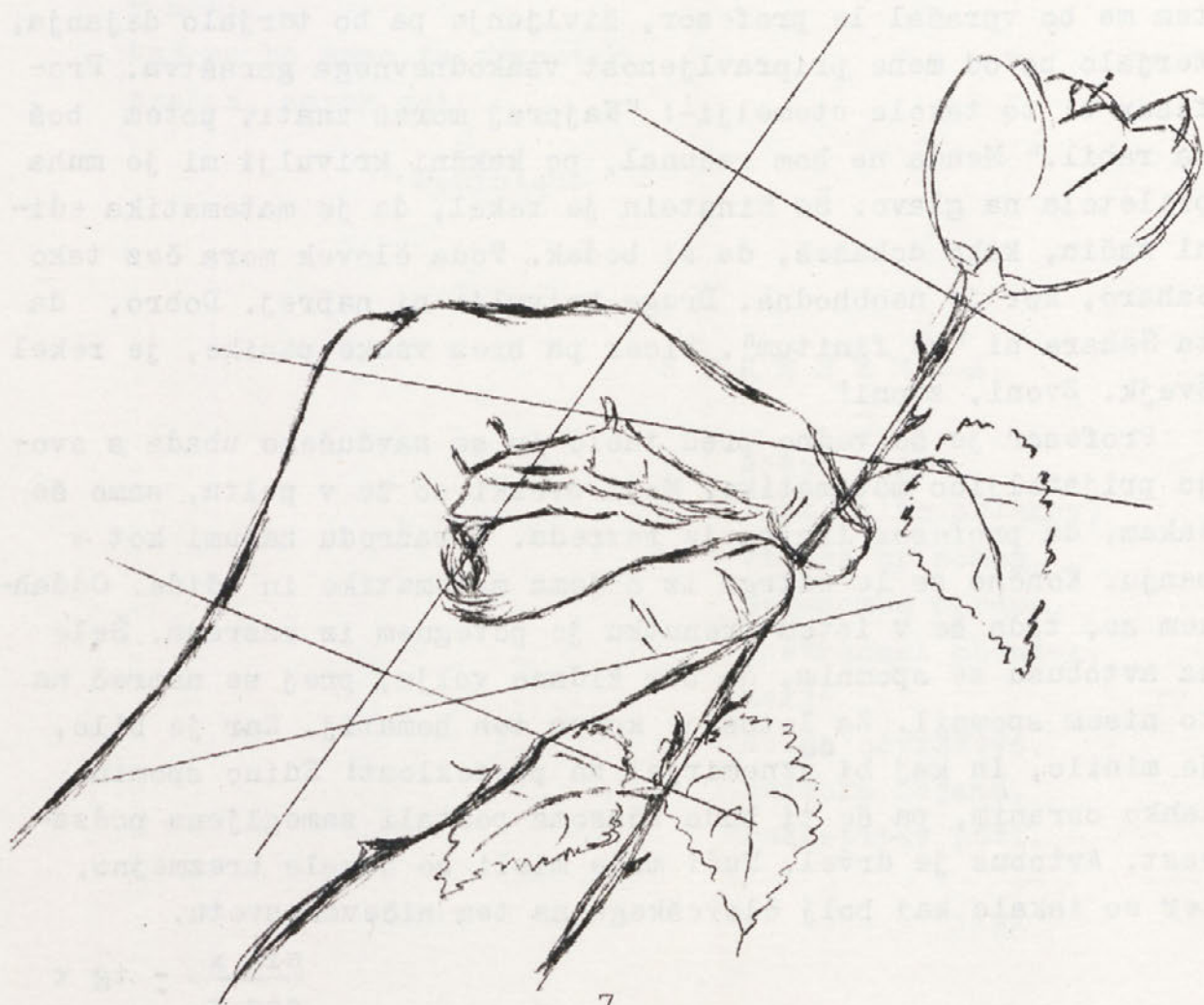
Zamislil sem se nazaj, ko sva še sedela skupaj v osmem

razredu. Vedno je bila tiha, mirna, mogoče zato, ker ni imela prijateljev in ni občutila družinske ljubezni. Nekoč sva se pogovarjala o veri in o vprašanju obstoja Boga in ko sem ji hotel dopovedati, da Bog biva in da je Stvarnik vseh stvari, mi je odgovorila: "Če bi Bog res bil, bi jaz ne bila vedno tako osamljena. Imela bi res prave starše in ne le umazana pijanca." Ko mi je tako ugovarjala, sem vedno umolknil. Nisem vedel, kako bi jo potolažil.

Sedaj pa je sedela poleg mene v avtobusu v isti revščini kot takrat. Vedel sem, da bo kmalu izstopila. Rad bi jo še kaj vprašal, toda molčal sem sam ne vem zakaj.

"Logatec!" slišim sprevodnikov glas. Tiho je vstala, si oblekla plašč in odšla. Jaz pa sem sedel in gledal skozi motno okno, kako je počasi odhajala. Avtobus je odpeljal...

Zuta

VSAKDO IMA SVOJO SAHARO

Pretegnil sem se in zazehal, kot da bi hotel požreti vola, pa le izpihnil nekaj del CO_2 iz sebe. Naslonil sem se na klop, poškilil proti tabli, kaj dela profesor, in čakal. Pogledal sem na uro, še nekaj teh dolgih minut čakanja, pa bo zaropotal zvonec. Spet sem zazehal. Tokrat še močneje, kot da bi hotel reči: "Profesor, nehajte že enkrat, saj sem že sit tega. Dovolj je za danes, saj grem vendar domov na počitnice. Na počitnicah pa ja ne bom prebiral tangensov, saj jih še v šoli ne morem, ko so pa tako plehki." Toda profesor kar razlaga in piše po tabli formule, kakor da bi rožice sadil. Avtomatično prepisujem formule v zvezek in se z mislimi sprenajam tri dni naprej. Kaj se bom pehal za to matematično Saharo! Saj življenje vendar ne gre po sinusovi, ne po tangensovi krivulji. Hornerjev algoritem me bo vprašal le profesor, življenje pa bo terjalo dejanja, terjalo bo od mene pripravljenost vsakodnevnega garaštva. Profesor bi to takole utemelji: "Najprej moraš znati, potem boš pa rabil." Menda ne bom računal, po kakšni krivulji mi je muha priletela na glavo. Še Einstein je rekel, da je matematika edini način, kako dokažeš, da si bedak. Toda človek mora čez tako Saharo, ker je neobhodna. Druge krivulje ni naprej. Dobro, da ta Sahara ni "ad finitum". Sicer pa brez vsake panike, je rekel Švejk. Zvoni, zvoni!

Profesor je še vedno pred tablo in se navdušeno ubada s svojo prijateljico matematiko. Moji zvezki so že v pultu, samo še čakam, da profesor izgine iz razreda. V razredu zašumi kot v panju. Končno se le odtrga iz objema matematike in odide. Oddahnem se, toda še v istem trenutku jo potegnem iz razreda. Šele na avtobusu se spomnim, da sem židane volje, prej se namreč na to nisem spomnil. Za letos je konec teh homatij. Kar je bilo, je minilo, in kaj bi ^{se} vznemirjal za preteklost! Edino spomine lahko ohranim, pa še ti bodo sčasoma postali zamegljena podzavest. Avtobus je drvel. Tudi moje misli so drvele brezmejno, ker so iskale kaj bolj človeškega na tem ničevem svetu.

$$\frac{\sin x}{\cos x} = \operatorname{tg} x$$

MOLITEV

O Bog,
srečen sem.
Blodil sem in Te iskal.
Danes sem Te našel.
Prišel si k meni.
Dolgo si me iskal,
ali vrata moje duše
so bila zaklenjena.
Naj bo večna Tvoja ljubezen
v meni.
Naj ne bo samo ta trenutek
srečen, ampak vsi!

Dominique

S P R E M E M B A

Nežen objem
zastarelih oblakov,
vmesna pripomba,
sprememba obraza.
Postranski občutek,
nekje
dolgo sovraštvo,
razveza objema,
razcepitev poti.

Jezo

M I R

MIR!

šepeče srce.

MIR!

prosijo ljudje.

MIR!

kričijo prestrašeni milijoni

v Aziji,

Afriki,

Ameriki.

Vsi prosijo za

MIR -

MIR!

Kdo jim ga bo dal?

"Pojdite in dajte mir vsem!"

Niste izpolnili zapovedi!

Zopet prestrašeni milijoni

ne bodo dobili

MIRU.

Še enkrat bodo razočarani!

MIR!

Fraza na vseh zasedanjih.

MIR

ljudem na zemlji!

Zakaj ne vsem

MIRU?

-liv-

KAJ NAM POMENI NAŠE I M E

Ime je tvorba, ki se je pojavila že v pradavnini, ko so ljudje živeli v primitivnih skupnostih in so že začutili potrebo, da svoje sosede na neki način označijo.

Če bi pogledali imena in njihov izvor, bi videli da so iz-

šla iz najrazličnejših besed, ki označujejo naravne pojave, največkrat pa iz izrazov, ki pomenijo neko ljubkost, privlačnost, pri čemer so se ozirali tudi na lastnosti nosilca imena. Mnogih imen pa so se izmislili ljudje sami ne glede na navade in rod. Vesela vznemirjenost ob rojstvu novega člana jim je navdihnila besedo, ki je najbolj ustrezala njihovemu razpoloženju in počutju ob pogledu na majhno bitje.

Tako so se imena prenašala iz roda v rod, se ponekod posebno priljubila /zato imamo "kranjske Janeze"/ in se tako širilo. Ko je v življenje sveta poseglo krščanstvo, pa so se začela uveljavljati zlasti imena blestečih osebnosti, ki jih je Cerkev posebno častila in priporočala njihova imena.

Tudi tvoje in moje ime ima začetek že davno. Starši, ki so te rodili, so ti ga izbrali in te z njim poimenovali in tudi klicali. Zato nam je ta kratka besedica globoko vtisnjena v duši in nam je, lahko bi rekel, sveta. Če pa je nekemu človeku nekaj drago in rad vidi, da ga na to vedno spominjamo, smo v tej besedici našli oporo, ki bi pomagala gladiti naše odnose. Neverjetno, kaj? Človek se največkrat tega ne zaveda, pa tudi oseba, ki jo pokličemo, ne reagira takoj na zunaj, saj je to bolj podzavesten vtis. Prav vpliv podzavesti pa človeka vabi, da se radovoljno in z veseljem obrača na svoje okolje, če mu leto s tega stališča zna prisluhniti.

Morda boš rekel, da to ni pomembno in da je tebi vseeno ali te pokličejo po imenu ali priimku ali katerem si boji zate bolj ali manj umerjenem izrazu. Ne bom ti rekel, da se motiš, dasi bi tudi to ne bilo napak. Poskusi sam pri sebi in kmalu boš ugotovil, da ti je veliko ljubše, če te imenujejo po imenu. Bodi le pozoren. Ta stvar ne predstavlja tako velikega problema, toda, če hočeš imeti okoli sebe ljudi, ki te bodo tudi z dušo cenili in če hočeš biti tudi delaven član pri gradnji dobre skupnosti, se ne izogibaj tem besedam.

t

SAMO J A Z ?

S polno potovalko sem po praznikih marširal ponosno po strmini proti hiši št. 149 v Vipavi. Stopil sem v sobo, ki je bila dotlej še v temi. Nobenih znakov življenja ni bilo v njej, ko sem vrgel potovalko pred omaro in začel transportirati prinešeno blago kar med perilo in obleko. To se mi je "luštno" zdelo: pa bo spet za nekaj časa!

In tako se je začelo. Dan za dnem sem stopal v sobo, v omaro, si stisnil nekaj piškotov v žep in izginil. Pogosto se je tudi zgodilo, da sem naletel na koga v sobi, ki me je "oviral", da bi se približal omari in vzel dva ali tri dobre kekse. Že prej sem namreč sklenil, da bo še najbolje, če vsakič, ko si poželim dobrot, vzamem le dva, saj si bom tako še najdlje prihranil zalogo.

Že takoj v torek sem se potrudil, da sem poslal iz sobe vse sošolce in potem smuknil v omarico in iz vrečice sunil pet lepo pečenih okroglih piškotov. Šele potem sem se med zadnjimi pojavil pred hišo, da skupaj z ostalimi krenemo na sprehod. Videti je bilo, da so me že težko pričakovali, pa vseeno je eden segel v žep in mi ponudil bombon, češ bomo lahko hitreje hodili. To se je med sprehodom še nekajkrat ponovilo, vendar za vse čisto normalno. Pa smo se potem vrnili iz sprehoda in nekdo je zopet zavil k omari v sobi. Jaz, kdo drug, sicer pa je jasno, saj moram vendar odložiti plašč. Tako mi je ta dan še kar dobro uspelo zadostiti potrebam. Kot vedno se je začel študij in zagrabil sem najprej matematiko. "Uh, spet ti koreni in enačbe, le kdo jih more še reševati?" Gremo naprej - zgodovina. No ja, pa poglejmo kaj smo zadnjič slišali o teh vojnah med Prusi.... Kar dobro sem požiral misel za mislijo in končno sem se tudi spomnil, da mora nekje v žepu tičati še košček piškota, ki sem ga po sprehodu potisnil tjakaj. Hlastno sem ga brez težav spravil, seveda z večjim užitkom, kot prej zgodovinsko snov.

Naslednji dan sem spet lahko pritiskal na kljuko spalnice, toda zaman. Bila je zaprta. Bolje bi bilo, da bi si prinesel

vrečko v razred, tako bom vsaj lahko po svoji volji segal po tem, kar je moje in mi ne more nihče kratiti pravice do tistega, kar mi je izročila mati. Vendar pa sem se pošteno zmotil. Na levi in desni imaš ljudi, ki gledajo na vsak tvoj mig, še posebno pa tedaj, ko neseš kaj v usta. Sicer pa bi morda ponudil prijatelju, ki sedi poleg tebe, mi je narekovala vest, a kako naj to storim, saj ni samo eden, saj jih je vendar veliko, za vse pa spet nimam, sem se izvijal. No, pa daj vsaj na levo in desno, mi je še naprej govorilo v duši. In res, storil sem kakor mi je narekovalo srce. Seveda se pri ^{tem} tudi sam nisem oškodoval. Sedaj pa se je vrečica iz dneva v dan bolj praznila, tako da sem končno spet sklenil, da jo spravim na prejšnje mesto v spalnici. Kot v starih časih sem tudi potem redno obiskoval to skrivališče in se posluževal, seveda kadar sem bil sam, teh zalogajev. To pa ni trajalo v nedogled. Nekega lepega dne sem namreč opazil, da se je roka približala in dotaknila dna, in da bom vsak čas ostal praznih rok. Ne vem od kje sem pobiral moči, da se potem nekaj dni nisem dotaknil ne omare, ne vrečke.

Minil je že teden, ko je bila vrečka še vedno nedotaknjena, a dlje ni šlo. Izkoristil sem spet priliko in nekega dne dokončno izpraznil mešiček s keksi. Opazil sem tudi, da je na dnu vendar ostalo še nekaj molekul, a te sem prihranil za neslednji dan.

Tako sem končno res ostal praznih rok, toda obenem tudi praznega srca. Šele potem sem se zavedal v kakšnem egoizmu sem ves čas živel, boril sem se za tiste uboge piškote, ki so bili res veliko vredni, saj jih je mama spekla iz ljubezni do mene, jaz pa sem to njeno ljubezen uničil, ne da bi se ona tega zavedala. Misel na to brezsrčno dejanje me preganja na vsakem koraku, še posebno pa, ko odprem vrata omare, kjer je tičal plen, na katerega sem prežal kakor orel nad zajcem.

Mile

K R U T O S T

Šel sem
v civilizacijo,
kjer se dvigajo
velikani-
stebri človeštva.
Prav ob vznožju njih
sem zaslišal vzdih
obnemoglega osebka;
izrabil je
še zadnje moči
in prosil
hrane-
materinega mleka,
ki bi mu dalo moči,
da bi tudi on postal
velikan.

Toda
ni mu dodeljeno,
ne dopuščeno,
da bi se dvignil
iz tega smetišča.

Mati!

ali me slišiš!?

Usmili se me,

poljubi me

na premražena lica,

daj mi moči,

samo to te prosim!

Ne zmorem!

Nimam časa!

Ne poznam te!

Vem zakaj!

Hrano, moje mleko,

si podarila tujcu.

trohneč tvor
tulečega terorja
tanke temé
tek
trhlečega trupla
trohnečih tal
tožeče
tišino
temé tirana
trans
tankega trsa
trpečih teles
tu teče tok takta
treskajoče teže
temne truge
togota tolmana
tiho tišči
tolkalo telesa
trohneč tvor
tulečega terorja.

Danteus

Človek živi! Živi z vso svojo dušo in telesom. Živi že, toda kako? Kdo sploh živi? Saj lastni materin sin ne živi tako, kot je živela ona, ki mu je dala življenje. Vsak živi po svoje. Mar se ne učimo živeti tudi drug od drugega, kot se vseh ostalih reči uči mladina od starejših. Čeprav izvzamemo šolski pouk, nam v vsakdanjem življenju še vedno ostane mnogo stvari, ki jih slišimo v poduk. Vsakdanje stvari, ki jih trobi na ušesa ta ali oni, ko te mati ali oče opominjata, ko greš od doma, ko te kara sodnik pri igri ali ti policaj krepko zaračuna prekrške - ali ni vse to učenje? Ali kaj ko človek tega ne verjame? Vse sprejme, toda ne zaveda se, tega ne verjame in potemtakem tega tudi ne dela. Ko pa sam pride pred to dejstvo, takrat se prepriča in od tistega trenutka takega dogodka ali šole življenja ne bo pozabil. V svoji živi veri jo bo širil naprej, kod le kod bo dala svoj odmev.

Povsod so izjeme, ekstremi, izstopajoči... To so ljudje, ki so sicer dobri, bogati, plemeniti, delavni, ali ne vem kaj še vse, toda njihova prirodna napaka je podučevati druge. Že staro pravilo pravi, da razviti teorijo ni nikdar težko delo, ki bi ga lahko primerjali s praktičnim. Tako je pravi nesmisel sprejeti teorijo samskega gospoda, ki je napisal knjigo staršem za vzgojo otrok. Sicer si avtor te knjige lahko vse to zamišlja v najlepši luči, toda kdor se bo dosledno držal teh navodil, bo zgrešil cilj dela. Namesto uspeha bo čestokrat žel neuspeh - poraz. A po toči zvoniti je prepozno. Vsak šele po taki preizkušnji sprevidi, da je življenje, ki je grajeno po točnem sistemu, porušen ali ukraden zlat grad v oblakih. Zato naj si mlad človek, ki ima v sebi še prve in najosnovnejše napotke za življenje, s pomočjo tega in z ozirom na to gradi v teku svojega življenja svoj način in svoj tip značajnega človeka.

Med grmovjem je počasi stopal v hrib. Opraskal ga je trn. Zakaj le je to grmovje? Čemu? Kdo ga je sem postavil? Lahko bi bili veliki in košati bori.

Vedno više je bil. Bori bi bili tukaj. Delali bi senco. Morda bi se lahko pod njimi spočil.

Precej visoko je že. Lepo je bilo sinoči na plesu. Plesal je s svojim dekletom. To zdaj pravzaprav že lahko reče. Lepa je. Tako lepe dišeče lase ima, kako lepo je plesati z njo. Stiskala se je k njemu vsa zasopla in razgreta. Stiskala se je k njemu. Torej ga ima rada. Čudno! Vedno ga je gledala s prikritim nasmehom, skoraj ironično. Našminkana je bila z neko novo vrsto šminke. Najbrž a la Margarett. Zelo dobro je plesala. Čevlje je imela po zadnji modi, kakor uliti so ji bili na nogah. Res, lepa je bila.

Zopet se je zapel za trn. Legel bi pod bor in sanjaril. Zaljubljen se je. Zakaj pa ne? Že dolgo jo je z veseljem opazoval. Končno: kaj pa je v tem slabega? Še nikoli ni bil zaljubljen. Morda pa to ni zaljubljenost. Kako je, če si zaljubljen? Pravijo, da si nežen.

Spotaknil se je. Zakaj ni raje tisti, ki je spravljal skupaj te hribe, namestil premičnih stopnic?

Zvečer jo je spremljal s plesa domov. Precej hladno je bilo. Stiskala se je k njemu, morda zaradi mraza. Pogovarjala sta se o vsakdanjih stvareh, predvsem o plesu. Ob slovesu jo je poljubil. Ni se mu upirala, samo tiho je zavzdihnila: "O, Bog." Začudeno jo je pogledal, a je takoj odšla.

Končno je le na vrhu. Zima je in nič snega še ni. Na kamnu, precej daleč stran, je nekdo sedel. Ona je! Pomislil je na prejšnji večer.

"Kaj delaš tu?" jo je vprašal. Zanimalo ga je, ali se bo

kaj ustrašila. Nič. Mirno mu je odgovorila, kot bi ga pričakovala. Povedal ji je vse.

"Srečna sem", je čez čas dejala. "In božič je danes."

Začudeno jo je pogledal: "Ne verujem!"

"Danes se je rodil, gotovo tudi zate." Stisnila se je k njemu in tiho pripovedovala. Bil je vesel. Je nekdo, ki je naredil to skalo, na kateri je zopet srečen.

Odšla sta po zložni poti proti domu, z roko v roki. Srečna. Božič je.

-liv-

I Š Č E M

Naj Te najdem, Gospod
v tihem šumenju reke.
Naj Te najdem, Gospod
v nežnem božanju vetra.
Naj Te najdem, Gospod
v vseh ljudeh.
Naj bom z vsemi
naj sejem tvojo brat.
Z A
tolazim, ljubim, trpim med vse,
V S E.

Dominique

"Največje pohujšanje dvajsetega stoletja je krščanska needinost. Rešitev je možna le z božjo pomočjo." Tako je začel svoj govor o ekumenizmu ricmanjski župnik dr. Angel Kosmač, ki veliko dela na tem, da bi se nekoč združili vsi kristjani v eno Cerkev. V svojem govoru nam je pokazal, kako je prišlo do ločitve med zahodnimi in vzhodnimi kristjani.

Najprej je poudaril, da je Kristus hotel eno samo Cerkev; postavil je enega samega poveljarja Cerkve in njegova prošnja pri zadnji večerji je bila: "Da bi bili vsi eno."

Žal so se že v prvih stoletjih pojavili krivoverci, ki so sejali needinost. Velik razkol med vzhodom in zahodom pa se je začel v devetem stoletju in končal 1054. leta. Dejansko pa se je razkol začel že mnogo prej. Rimsko cesarstvo je le začasno združilo vzhod in zahod, dva tako različna svetova. Cesar Konstantin je 255 ustanovil Konstantinopolis. Teodozij je leta 395 sinovoma razdelil cesarstvo na dva dela.

Temeljni in odločilni razlog razkola pa je v Cerkvi. Cesar Teodozij je proglasil krščansko vero za državno, zato ni čudno, če je politična oblast vpregla Cerkev v svoj voz. Na vzhodu se Cerkev ni mogla otresti cezaropapizma do današnjih dni. Carigrad, ki je po padcu zahodnega cesarstva zaživel kot svetovno središče, je zahteval najprej škofijo, nato patriarhat. Potegoval se je tudi za častni patronat nad vzhodnim delom Cerkve in ga dosegel na kalcedonskem koncilu.

Poleg Cerkvene delitve, je obstajala in se v stoletjih večala tudi kulturna delitev. Čeprav je zapad sprejel grščino se je v petem stoletju uveljavila latinščina, ki je med mladimi narodi obveljala najprej kot bogoslužni, nato kot diplomatski jezik, medtem ko je bil na vzhodu bogoslužni jezik grščina in še drugi jeziki. Tako lahko sklenemo, da so verski, kulturni in politični razlogi botrovali končnemu razkolu. Cerkvena oblast papeža je bila na vzhodu vedno rahla. Pretrgana je bila s Fotijem, ki pa je že leta 867 preklical ločitev - razkol.

V času papeža Leona III. pa je škof Humbert, papežev odposlanec, izobčil patriarha. Isto je storil Cerularij, ko je izobčil papeža. To je zadnja faza razkola.

V času križarskih vojn se je razkol poglobil zaradi izkoriščanja. Zato ni čudno, če se je 1452 leta poskus zedinjenja ponesrečil. Vzhodni kristjani so takrat govorili: "Rajši imamo turški turban kot papeževo tiaro," kar se je zgodilo že naslednje leto.

Sledil je florentinski koncil /1439/, ki je resno obravnaval probleme zedinjenja. Značilno za ta koncil je, da je bila sklenjena edinost med vzhodom in zahodom, ki pa ni prodril med ljudske množice, ker ni bilo psihološke priprave med nižjo duhovščino in ljudstvom. Čudno se morda zdi, a vendar je res, da to zedinjenje ni bilo nikdar preklicano.

Končno je govornik omenil, da imamo Slovenci posebno nalogo v Cerkvi, ker predstavljamo most med vzhodom in zahodom.

Danes, po drugem vatikanskem koncilu, se veliko govori in razpravlja o pravem zedinjenju. Prav, tudi to je potrebno. Potrebna pa je zlasti molitev, ki nas bo vodila k edinosti. Čuti se tudi potreba po ekumenskih centrih, ki ponekod že obstajajo, dobro pa bi bilo, da bi se razširili po vsem svetu - v vsa večja mesta. Namen le teh bi bil, da bi živeli v njih tako kristjani z zahoda in vzhoda, ki bi skupno študirali, skupno molili in skupno razpravljali. Tako bi se brusili drug ob drugem, da bi se nasprotja v mišljenju poravnala.

Pri vsem tem pa je potrebna tudi ljubezen, ki nas bo povezala v eno. Do edinosti ne bo prišlo danes, tudi ne jutri, ampak počasi, ko bomo vsi psihološko pripravljeni. Takrat pa bo edinost že sama po sebi.

Albert

KDO "Kar tako"

Res, zašli smo v hude čase - se pravi v krizo. Ampak ne v krizo v pravem pomenu besede. To je namreč tako: pojavil se je v semenišču "trn" - skrivnostna oseba, ki kritizira kar počez. Po naše bi se temu reklo: obrekuje vse po vrsti. Ni važno ali je res ali ni res, glavno je, da "trn" pač piše.

Da. Kdo? This is a question! /oprostite, ker sem anglo-man, ne znam namreč vpletati latinskih izrazov ali fraz kakor "trn"./ obstajajo razna mnenja, kdo da je "trn", toda nobeno ni prav zanesljivo. Mislim, da sem zadel?! in sedaj preidimo k stvari.

Res se četrtošolci postavljajo za vrati v obednico, to pa samo zato, da bi "trn" lahko nemoteno izvršil "smotro". Tudi o diktatorjih v prvem razredu bi se dalo razpravljati.

V tretjem razredu gotovo ne vlada trinoštvo, saj je na vidiku vedno določena oseba, ki še to prepreči. Od matematike prinajajo tretješolci vedno bolj veseli in mnogokrat navdušeni za odbojko, a morajo najprej prefektu predložiti "seznan". Najbrž se prefekt boji, da bi mu kateri semeniščnik ne ušel, v po trnu imenovano "občasno kadijnico" - to je WC. Urad v spalnici četrtošolcev oziroma svetišče "trna", kakor kaže, ne obstaja več, pogosto pa se na vratih prostorov, kjer vlada četrta šola, pojavlja drugačen napis /vstop prepovedan/. Naj se "trn" tega zaveda in razumljivo tudi upošteva in to z vsemi štirimi /očmi namreč/.

Ne bom oporekal, da se v spodnjem delu hiše včasih sliši rjojenje, ki po podatkih "trna" prihaja iz tiskanega vezja.

Neumešno pa se mi zdi, da "trn" negativno govori o raznih okteti in ansambli v semenišču, saj je iz različnih virov znano, da se sam udeležuje določenih nastopov, seveda ne zato, da bi se naslajal ob razbijanju po kitari ali kazal svoje vokalne sposobnosti.

Po mojem je zaleplanje zvoncev koristno in tudi rentabilno, ker se s tem prihrani elektrika, prefekta pa pridobita nekaj

kondicije in poleg tega imata še užitek, opazovati, kako ju fantje jezno pogledujejo, ko jih budita iz najlepših sanj.

In še, dragi "trn": pazi, da zaradi ambicioznosti urednikov ISKER ne boš zopet zamudil s pripombami!

Toliko za danes. Upam, da boš, cenjeni "trn", zadovoljen, saj si si želel odmevov. Tvoje čakanje in tvoja nestrpnost sta sedaj poplačani.

Sršen

KRONIKA "Kar tako"

Da ne bom preveč "okrog hodil" in voglaril, kakor navadno semeniščniki okrog določenih hiš in zgradb v Vipavi, bom kar prešel k dejstvu. Nekoč sem si natančneje ogledal omenjene stavbe, pa sem ugotovil, da nosijo na pročeljih jako zanimive napise.

Pa pustimo ostale vipavske zgradbe in si oglejmo stavbo s hišno številko 149, v kateri živimo.

Neke sobote se je iz drugega nadstropja, iz sobe, na kateri vratih je napis SEM-AFO-RJI, slišalo takšno zbijanje in tuljenje kot nekda po Kropi, ko je imela vsaka hiša vsaj enega, če ne več kovačev, ki so z veseljem nabijali po nakovalih. Pa se mi zdi, da je bilo vseeno manj ropota kot ta sobotni večer pri nas, ko je vsak tolkel in razbijal, po čemer je le mogel, samo da je čimbolj bobnelo. Prav tedaj pa se je izkazala tudi prednost stare zgradbe z masivnimi metriskimi stenami.

Ni dolgo tega, kar smo bili priče onemelosti naših budilnih naprav, pa se je pojavila nova neprijetnost. Sredi noči se zasliši zvonjenje, ki je spravilo po koncu veliko fantov, ki so budno pričakovali odhoda domov. Bilo je namreč noč pred odhodom "idealnih fantov" na svoje domove širom po Sloveniji. Kdo ve, ali je Nekdo hotel nadoknaditi to, kar je v onemelosti zvonov zamudil, ali pa so se signali sprožili sami /v avtomatiziranem svetu je vse mogoče, kdo bi vedel?/.

Da se je preteklo leto podaljšalo za eno sekundo, vemo vsi in tega se očitno zaveda tudi naša ura /ki ima že starinsko vrednost in seveda tudi izkušnje/ in odločno protestira s tem, da noče in noče mimoidočim kazati, koliko dneva je mimo. Ali ni čudno? V Darwinovem svetu evolucije je vse mogoče, kdo ve.

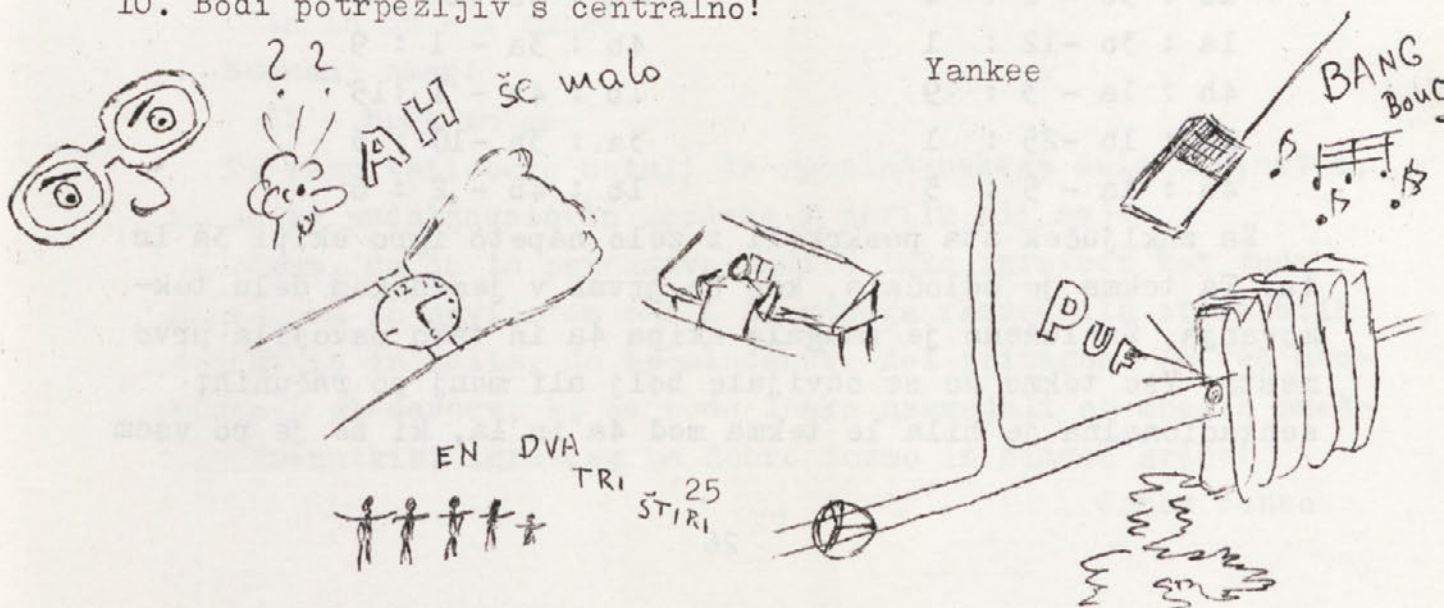
Zanimiv je tudi pogled na semeniščnike, ko odhajajo na sprehod. Nekateri ta čas uporabijo zelo smotrno in sprehod prično že kar v postelji. Ostali pa ga izkoristijo kar se da najbolj smotrno in učinkovito. Nekateri ga prično in končajo ob najbližnji točki ceste, kamor se postavijo in mimovozečim vztrajno dokazujejo, da imajo tudi palec na roki. Seveda jim radovedni šoferji nasedajo, ker se ne morejo premagati, da ne bi pogledali palca in pri tem tudi pritisnili na zavoro.

Semeniščnik pa se udobno namesti na sedéž in s tēmajžnjegov "sprehod" končan.

trn

9 + 1 NAJVAŽNEJŠIH SEMENIŠKIH ZAPOVEDI

1. Zjutraj vstani takoj, ko povabi vipavski zvon farane k službi božji - 6.¹⁵!
2. Pri sveti maši še malo pospi, da boš pri pouku bolj živahen!
3. Pouk je najboljši čas, za razne razgibalne vaje, zato dobro porabi ta čas, saj samo lenarjenje tudi škoduje!
4. Pri obedu pa le dobro pljuni v roke, ker boš sicer ostal brez hrane!
5. Na sprehode ne hodi predaleč, če pa že greš, pa pojdi z avtostopom!
6. Prvi študij - najboljši čas za počitek po kosilu; če pa že ne moreš spati, pa pojdi na stranišče! Toda pazi!
7. Gotovo bi rad pomagal ljudem bednega juga - pojdi k Midžaidiju. Še rajši bi se seznanil s privlačujočim svetom - vsaj tri mesta so v Vipavi, kamor "on" najbrž ne bo šel. Za vse te in podobne probleme boš najlaže porabil prosti čas!
8. Že pred študijem se dobro zberi, da boš med študijem čimveč naštudiral - stripov in revij!
9. Čas po večerni molitvi izrabi za diskusije in poslušanje glasbe /Sweet/!
10. Bodi potrpežljiv s centralno!

MEDRAZREDNO NOGOMETNO PRVENSTVO

Že stara tradicija je, da se tudi v semenišču prireja medrazredno nogometno tekmovanje. Tudi letos je Zadnik iz četrtega razreda organiziral prvenstvo za šolsko leto 1972/73.

Čeprav je že tri mesece, odkar se je končalo zadnje kolo jesenskega dela, sem se odločil, da vam podam najvažnejše podatke o tem prvenstvu, saj je šport tudi med nami zelo priljubljen. Prvenstvo je trajalo od 18. sept. do 8. oktobra 1972. Tekme so bile na igrišču "za semeniščem". Za najboljšo uvrstitev se je pomerilo šest ekip. Sestava ekip je bila naslednja:

1a : Kališnik, Tori, Balantič, Ruter, Celar.

1b : Paljk, Žgur, Strle, Vovk, Kržišnik.

3a : Drnovšek, Jagodic, Lambergar, Tori J. Ulcej.

3b : Lovrenčič, Obed, Valenčič, Mozetič, Jenko.

4a : Žagar, Grilc, Štrancar, Čeligoj, Zadnik.

4b : Tomc, Sedej, Rupnik, Škerlj, Malik.

Tekme so sodili: Celar, Lambergar, Tori J. Zadnik, Štrancar, Vrečar. Otvoritvena tekma je bila med ekipama 3b in 4a, ki se je končala z rezultatom 7:1 v korist 4a. Nadaljnji rezultati pa so:

1b : 3a - 1 : 14

4a : 3a - 6 : 2

3b : 4b - 1 : 0

1a : 3a - 1 : 3

1b : 3b - 2 : 4

4a : 4b - 10 : 4

1a : 3b - 12 : 1

4b : 3a - 1 : 9

4b : 1a - 3 : 9

1b : 4a - 1 : 15

1a : 1b - 25 : 1

3a : 3b - 10 : 3

4a : 1a - 5 : 5

1b : 4b - 2 : 6

Za zaključek sta poskrbeli z zelo napeto igro ekipi 3a in 4a. Ta tekma je odločala, kdo bo prvak v jesenskem delu tekmovanja. Zaslužno je zmagala ekipa 4a in tako osvojila prvo mesto. Vse tekme so se odvijale bolj ali manj po računih; senzacionalna je bila le tekma med 4a in 1a, ki se je po vsem

nepričakovanju končala neodločeno.

Končna lestvica:

1. 4a - 5 - 4 1 0 - 43 : 13 /30/ 9
2. 3a - 5 - 4 0 1 - 38 : 12 /26/ 8
3. 1a - 5 - 3 1 1 - 52 : 13 /39/ 7
4. 3b - 5 - 2 0 3 - 10 : 31 /-21/ 4
5. 4b - 5 - 1 0 4 - 14 : 31 /-17/ 2
6. 1b - 5 - 0 0 5 - 7 : 64 /-57/ 0

Naj, naj, naj, naj, naj,....

Najboljši strelci:

- Čeligoj 26 golov
- Ruter 24 golov
- Celar 22 golov

Najboljša ekipa:

- 4a - 9 točk

Najslabša ekipa:

- 1b - brez točke

Največ danih golov:

- 1a - 52 golov

Najmanj danih golov:

- 1b - 7 golov

Največ dobljenih golov:

- 1b - 64 golov

Najmanj dobljenih golov:

- 3a - 12 golov

Največ zmag:

- 4a in 3a - 4 zmage

Najmanj zmag:

- 1b - brez zmage

Ti rezultati bodo ostali do spomladanskega dela prvenstva, ki se bo nadaljevalo in končalo v aprilu ali maju.

Upam, da je to prvenstvo nudilo tako igravcem kot tudi gledavcem in navijačem obilo športnega razvedrila ob napetih trenutkih in želim, da spomladanski del pritegne še več navdušenih gledavcev, ki se bodo lahko nasmejali ob mnogih smešnih trenutkih; igravcem pa dobro formo in čimveč sreče!

Janez Jenko

K R I Ž A N K A

VODORAVNO:

1. ena izmed republik
7. plemiški naslov
10. grška črka
11. Tajna Ustanova Mariborskih Aktivistov
12. Peter
13. umetnikov delovni prostor
15. Ludolfovo število
16. Avto moto
17. ... bikarbona
18. iridij
19. različni črki
20. televizija
21. Nogometna zveza

23. stanovanjska zgradba
25. Nace Žgur
26. mariborska tovarna avtomobilov
28. ljubim /lat./
29. skupina klubov, ki tekmujejo med seboj
30. potočna žival
31. kreditna banka
33. Kranj
35. ud
37. Lisjak Ivan
39. tovarna gospodinjskih strojev
41. Šolski odbor
42. Jugoslovanska banka
43. Ljubljana

NAVPIČNO:

1. kraj v Revirjih
2. mariborski razstavni prostor
3. eden od oceanov
4. nasprotno od domač
5. nakazana pot
6. Karlovac
7. selen
8. država na Srednjem vzhodu
9. sosednja država
12. požigavec
14. Edo Drnovšek
15. delavec v pilarni
22. gl. mesto sosednje republike
24. perutnina
32. moder /ang.- fonetično/
34. industrijska rastlina
36. zadetek pri nogometu
38. kraj pri Ljubljani
40. Kamin Andrej

Marjan

27. čtenářská beseda

28. maďarská revue v slovenštině

29. 1. ročník

30. 2. ročník

31. 3. ročník

32. 4. ročník

33. 5. ročník

34. 6. ročník

35. 7. ročník

36. 8. ročník

37. 9. ročník

38. 10. ročník

SEMENIŠKA
KNJIŽNICA
V VIPAVI

1. Kralj v Beviliju

2. Kralj v Beviliju

3. Kralj v Beviliju

4. Kralj v Beviliju

5. Kralj v Beviliju

6. Kralj v Beviliju

7. Kralj v Beviliju

8. Kralj v Beviliju

9. Kralj v Beviliju

10. Kralj v Beviliju

11. Kralj v Beviliju

12. Kralj v Beviliju

13. Kralj v Beviliju

14. Kralj v Beviliju

15. Kralj v Beviliju

16. Kralj v Beviliju

17. Kralj v Beviliju

18. Kralj v Beviliju

I S K R E: glasilo semeniščnikov v Vipavi

L E T O V.

Š T E V I L K A 4-5 12. februarja 1973

N A S L O V U R E D N I Š T V A:

Vipava 149, 65271 Vipava

U R E J U J E J O: Stane Gradišek, Ludvik Žagar,

Miran Mozetič, Franc Lisjak

O D G O V O R N I U R E D N I K: Janez Zupet

V I N J E T E: Tone Tomc in Ivan Potrebuješ

M A T R I C E: Stane, Ludvik

R A Z M N O Ž E N O: v 110 izvodih

T I S K A: Albert & com.

Šolsko glasilo
KNJIŽNICA

Leto V,

ISKRE

Inv. št.
19091

Škofijska gimnazija

Semenišče Vipava

